Labās prakses apraksti

Gadījumu izpētes apkopotas trīs projekta kategorijās:

- ētiska un ilgtspējīga izmantošana: ieteikumi atbildīgai un ilgtspējīgai MI izmantošanai uzņēmējdarbībā;
- piemēri un gadījumu izpēte: reāli veiksmīgu MI uzņēmumu piemēri, gūtās atziņas un labā prakse;
- ieteikumi problēmu risināšanai: padomi, kā pārvarēt biežākās grūtības MI uzņēmumu attīstībā un vadībā, veicinot inovācijas un pielāgošanās spēju.

Katrā aprakstā apkopotas efektīvas pieejas atbildīgai un ilgtspējīgai MI projektu īstenošanai, veicinot ētisku uzņēmējdarbību un sociālo ietekmi ar reāliem MI pielietojumiem.

Katrā kategorijā partneru sagatavotie apraksti ir izkārtoti secīgi.

Apkopojuši projekta partneri

Dokumentu sagatavoja t2i

Versija 02 (10.09.2026.)

Piezīme. Līdzfinansē Eiropas Savienība. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus un viedokli, un neobligāti Eiropas Savienības, Eiropas Komisijas vai Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras viedokli, kuras nav atbildīgas par tajā ietvertās informācijas jebkādu izmantošanu.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

1. KATEGORIJA

Ētiska un ilgtspējīga izmantošana

Ieteikumi atbildīgai un ilgtspējīgai MI izmantošanai uzņēmējdarbībā.

dotLumen (.lumen) — Asociatia Edutex · Rumānija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	1
Partnerorganizācija	Asociatia Edutex
Izpētes datums	29/05/2026
Izcelsmes valsts	Rumānija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://www.dotlumen.com
Papildu avots (dokumentu izpēte)	EU-Startups, Forbes Romania un programmas “Apvārsnis Eiropa” sociālo inovāciju resursu publikācijas.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ētiska un ilgtspējīga izmantošana

Tematiskā joma	Informācija no primārajiem avotiem un dokumentu izpētes
Datu ētika un privātums	dotLumen izmanto progresīvus datorredzes un telpiskā MI algoritmus, lai reāllaikā kartētu apkārtējo vidi. Lai ievērotu VDAR un ētikas standartus, visi brilles sensoru iegūtie vizuālie dati tiek apstrādāti tikai lokāli pašā ierīcē. Garāmgājēju videoieraksti un personu identificējoša informācija netiek glabāta vai nosūtīta ārējiem serveriem, tādējādi mazinot privātuma pārkāpumu un datu noplūdes risku. Algoritmi tiek apmācīti ar daudzveidīgiem telpiskajiem datiem, lai mazinātu sistemātiskus aizspriedumus objektu un šķēršļu atpazīšanā.
Vides ilgtspēja	dotLumen ievēro zaļā MI principus, optimizējot datorredzes algoritmus efektīvai darbībai īpaši mazjaudīgā lokālās skaitļošanas aparatūrā. Tas samazina enerģijas patēriņu un lielo oglekļa pēdu, kas parasti saistīta ar intensīvu, nepārtrauktu MI datu apstrādi mākonī.
Sociālā vērtība	Pasaulē ir vairāk nekā 40 miljoni neredzīgu cilvēku, taču tikai neliela daļa var iegūt vai atļauties suni pavadoni. dotLumen veicina aktīvu līdzdalību un sociālo iekļaušanu, piedāvājot mērogojamu, pieejamu un tehnoloģiski attīstītu alternatīvu. Tas dod cilvēkiem ar redzes traucējumiem iespēju pārvietoties patstāvīgi un drošāk orientēties pilsētvidē, piekļūt publiskām vietām un iekļauties izglītībā vai darba vidē.
Ieguldījums IAM sasniegšanā	**IAM 3 (Laba veselība un labklājība):** uzlabo cilvēku ar invaliditāti drošību un psiholoģisko labklājību. **IAM 10 (Mazāka nevienlīdzība):** veicina visu cilvēku sociālo, ekonomisko un politisko iekļaušanu neatkarīgi no invaliditātes.

Līdzfinansē Eiropas Savienība

Tematiskā joma	Informācija no primārajiem avotiem un dokumentu izpētes
	IAM 11 (Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas): uzlabo mazaizsargātu iedzīvotāju piekļuvi drošam, cenas ziņā pieejamam un ilgtspējīgam transportam un pilsētvidei.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	dotLumen ir nozīmīgs piemērs MI izmantošanai sabiedrības labā. Tas pārnes progresīvus autonomās braukšanas tehnoloģiju principus uz ētisku, cilvēkam pielāgotu valkājamu ierīci. Piemērs rāda, ka augsto tehnoloģiju uzņēmējdarbība var piesaistīt investīcijas un būt finansiāli veiksmīga, vienlaikus saglabājot cilvēka cieņu un pieejamību kā pamatmērķus.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** ātras telpiskās kartēšanas un datu apstrādes ietilpināšana vieglā ierīcē, nepieļaujot pārkaršanu vai strauju akumulatora izlādēšanos. **Regulatīvie:** orientēšanās sarežģītajos ES drošības sertifikācijas procesos palīgtehnoloģijām un ierīcēm, kas ir tuvas medicīnas ierīcēm.
Pārnesamība	Augsta pārnesamība. Telpiskā MI un lokālās datu apstrādes pamatprincipus var izmantot arī citās palīgtehnoloģijās, rūpnieciskā darba drošības aprīkojumā vai reģionos, kuri vēlas uzlabot pilsētvides pieejamību mazaizsargātām iedzīvotāju grupām.

Avoti

- EU-Startups katalogs: https://www.eu-startups.com/directory/dotlumen/
- .lumen blogs — pasākumi visā Rumānijā: https://www.dotlumen.com/post/lumen-tours-romania-with-a-nationwide-roadshow
- Vestbee — 11 miljonu eiro finansējums: https://www.vestbee.com/insights/articles/dot-lumen-secures-11-m
- EIT — CES 2026 pieejamības balva: https://www.eit.europa.eu/news-events/news/romanian-deep-tech-startup-lumen-wins-accessibility-award-ces-2026

AI4Belgium — BRGD · Beļģija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	2
Partnerorganizācija	BRGD
Izpētes datums	17/06/2026
Izcelsmes valsts	Beļģija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://bosa.belgium.be/fr/AI4Belgium#anchor-3
Papildu avots (dokumentu izpēte)	https://regulations.ai/regulations/belgium-2019-3-ai4belgium

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ētiska un ilgtspējīga izmantošana

Tematiskā joma	Informācija no primārajiem avotiem un dokumentu izpētes
Datu ētika un privātums	AI4Belgium ir valsts mēroga koalīcija, kas veicina atbildīgu MI izstrādi un izmantošanu Beļģijā. Tā balstās uz ES MI aktu, VDAR un Eiropas Komisijas izstrādātā ALTAI rīka ētikas vadlīnijām, vienlaikus atbalstot FAIR principiem atbilstošu datu pieejamību, drošu datu kopīgošanu un patērētāju aizsardzības noteikumus.
Vides ilgtspēja	AI4Belgium novērtē MI rīku uzticamību, izmantojot ALTAI balstītu izvērtējumu un pārredzamības ziņojumus. ALTAI izvērtējumā sabiedrības un vides labklājībai piešķirta liela nozīme līdzās pārredzamībai un pamattiesībām. Koalīcija nevar piemērot administratīvus sodus, tādēļ darbojas līdztekus Beļģijas tiesiskajam regulējumam, tostarp VDAR un nozaru noteikumiem.
Sociālā vērtība	Ievērojot MI aktu, VDAR un ALTAI, AI4Belgium veicina inovācijas, kas iekļauj ikvienu bez aizspriedumiem un diskriminācijas, vienlaikus aizsargājot cilvēka cieņu un privātumu. Cilvēka uzraudzībai joprojām ir būtiska nozīme. Ar labās prakses paraugiem, izvērtēšanas rīkiem un sadarbību ar pētniekiem AI4Belgium vēlas padarīt MI pieejamāku mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un publiskajām iestādēm.
Ieguldījums IAM sasniegšanā	**Galvenie:** IAM 4 (Kvalitatīva izglītība), IAM 8 (Cienīgs darbs un ekonomiskā izaugsme), IAM 9 (Rūpniecība, inovācijas un infrastruktūra). **Papildu:** IAM 10 (Mazāka nevienlīdzība), IAM 11 (Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas), IAM 13 (Rīcība klimata jomā).

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	AI4Belgium palīdz organizācijām atbildīgi izstrādāt un izmantot MI, balstot prasības tieši ES regulējumā (VDAR un MI aktā). Ar ALTAI izvērtēšanas rīku, regulāriem pasākumiem, tīmekļseminmāriem un darba grupām, kurās iesaistās uzņēmumi, augstskolas un valsts pārvalde, tā skaidro ES noteikumus un palīdz organizācijām sākt MI izmantot atbildīgi un efektīvi. Stratēģija balstās uz trim kritērijiem: Beļģijas uzņēmumu konkurētspējas priekšrocībām, augstas vērtības pielietojumiem un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Plānā MI paredzēti 80 miljoni eiro gadā, ar mērķi līdz 2030. gadam kopumā sasniegt vienu miljardu eiro un saglabāt konkurētspēju ar citām Eiropas valstīm, ASV un Ķīnu.
Apzinātie izaicinājumi	**Regulatīvie:** darbojoties ES regulējuma ietvaros, koalīcija nevar pati lemt par sodiem un atbildību; šie jautājumi ir Beļģijas tiesību aktu un ierasto administratīvās un tiesas aizsardzības līdzekļu kompetencē. **Ētiskie:** galvenā uzmanība Beļģijā ir vērsta uz MI attīstību rūpniecībā, tādēļ šis uzsvars jālīdzsvaro ar ilgtspējas, klimata un atbildīgas izmantošanas apsvērumiem.
Pārnesamība	Šo stratēģiju var izmantot arī citos reģionos un valstīs, jo tās pamatā ir ES regulējums, kas jāievēro visām ES dalībvalstīm.

Avoti

- AI4Belgium MI izvērtēšanas rīks (ALTAI): https://altai.ai4belgium.be
- Digital Wallonia — atbildīga MI harta (29.08.2025.): https://www.digitalwallonia.be/fr/publications/ia-responsable-services-publics-belgique/https://www.digitalwallonia.be/fr/publications/ia-responsable-services-publics-belgique/

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

- SPF BOSA — MI kompetences centrs: https://bosa.belgium.be/fr/services/centre-dexpertise-en-intelligence-artificielle
- Oficiālais PDF — AI 4 Belgium stratēģija angļu valodā (19.04.2019.): https://www.politico.eu/wp-content/uploads/2019/03/AI_4_Belgium_Strategy_EN.pdf

INNOFEIT EDIH — INNOVA LAB Bitola · Ziemeļmaķedonija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	3
Partnerorganizācija	Center for Educational and Development Initiatives INNOVA LAB Bitola
Izpētes datums	28/06/2026
Izcelsmes valsts	Ziemeļmaķedonija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://innofeit-edih.mk/
Papildu avots (dokumentu izpēte)	Eiropas digitālās inovācijas centru katalogs — INNOFEIT EDIH.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ētiska un ilgtspējīga izmantošana

Tematiskā joma	Informācija no primārajiem avotiem un dokumentu izpētes
Datu ētika un privātums	INNOFEIT EDIH veicina atbildīgu MI un digitālo tehnoloģiju ieviešanu, palīdzot organizācijām īstenot uzticamus, uz cilvēku vērstus MI risinājumus. Bezmaksas pakalpojums “Izmēģini pirms ieguldi”, ekspertu konsultācijas un piekļuve testēšanas infrastruktūrai ļauj mazajiem un vidējiem uzņēmumiem un publiskajām iestādēm bez maksas pārbaudīt digitālos un MI risinājumus pirms ieguldījumu veikšanas, tā pieņemot pamatotākus lēmumus ar mazāku risku.
Vides ilgtspēja	Vides ilgtspēja ir viens no centra darbības pamatelementiem. Tas atbalsta MI un digitālos risinājumus viedajai ražošanai un lauksaimniecībai, energoefektivitātei un resursu optimizācijai, palīdzot organizācijām samazināt atkritumu apjomu, uzlabot darbības efektivitāti un paātrināt zaļo un digitālo pārkārtošanos.
Sociālā vērtība	INNOFEIT EDIH stiprina digitālo inovāciju vidi Ziemeļmaķedonijā, atbalstot mazos un vidējos uzņēmumus, publiskās iestādes, pētniekus, uzņēmējus un jaunuzņēmumus. Ar apmācībām, mentorēšanu, kontaktu veidošanu un tehnoloģiju pārnesi centrs pilnveido digitālās prasmes, veicina inovācijas un paplašina piekļuvi progresīvam MI, sekmējot iekļaujošu ekonomikas attīstību un ciešāku sadarbību starp akadēmisko vidi, uzņēmumiem un publisko sektoru.
Ieguldījums IAM sasniegšanā	IAM 8 (Cienīgs darbs un ekonomiskā izaugsme), IAM 9 (Rūpniecība, inovācijas un infrastruktūra), IAM 11 (Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas) un IAM 12 (Atbildīgs patēriņš un ražošana), atbalstot ilgtspējīgas inovācijas, digitālo pārveidi un atbildīgu progresīvo tehnoloģiju ieviešanu.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	INNOFEIT EDIH parāda, kā MI un digitālās inovācijas var atbalstīt ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, tehnoloģisko attīstību un atbildīgu digitālo pārveidi. Apvienojot MI ieviešanas pakalpojumus, ekspertu atbalstu, digitālo prasmju attīstīšanu un sadarbību starp akadēmisko vidi, uzņēmumiem un publisko sektoru, centrs piedāvā praktisku modeli inovāciju paātrināšanai, vienlaikus veicinot ilgtspēju, konkurētspēju un atbildīgu tehnoloģiju ieviešanu.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** atbalsts organizācijām ar atšķirīgu digitālā brieduma līmeni, nodrošinot efektīvu MI iekļaušanu esošajos procesos. **Regulatīvie:** palīdzība uzņēmumiem un publiskajām iestādēm MI risinājumu saskaņošanā ar mainīgo Eiropas regulējumu, tostarp datu aizsardzības, kiberdrošības un MI akta prasībām. **Organizatoriskie:** mazo un vidējo uzņēmumu un publisko iestāžu iedrošināšana ieviest inovatīvus digitālos risinājumus, neraugoties uz ierobežotiem resursiem, prasmju trūkumu un pretestību pārmaiņām.
Pārnesamība	Augsta pārnesamība. INNOFEIT EDIH modeli var ieviest citās valstīs un reģionos, kas vēlas paātrināt MI ieviešanu. Tā vienotā pieeja — tehnoloģiju testēšana, ekspertu mentorēšana, digitālo prasmju attīstīšana un atbalsts inovācijām — noder mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, publiskajām iestādēm, pētniecības organizācijām un reģionālajām inovāciju ekosistēmām.

Avoti

- INNOFEIT EDIH: https://innofeit-edih.mk/
- Eiropas digitālās inovācijas centru katalogs: https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/edih-catalogue/innofeit-edih

Hugo.lv — Visas Iespējas · Latvija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	4
Partnerorganizācija	Visas Iespējas
Izpētes datums	19/06/2026
Izcelsmes valsts	Latvija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://hugo.lv/en
Papildu avots (dokumentu izpēte)	ES fondi — “Hugo.lv — Eiropas līderis valodu tehnoloģijās”.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ētiska un ilgtspējīga izmantošana

Tematiskā joma	Informācija no primārajiem avotiem un dokumentu izpētes
Datu ētika un privātums	Hugo.lv pārvalda Kultūras informācijas sistēmu centrs, tiešās valsts pārvaldes iestāde; platformas privātuma paziņojumā norādīts, ka personas datus aizsargā tehniski un organizatoriski pasākumi atbilstoši VDAR. Reģistrētiem lietotājiem platforma izmanto Latvija.lv autentifikāciju un ierobežo piekļuvi personīgajām darba vidēm. Datu glabāšanas termiņi ir skaidri noteikti: tulkošanai ievadītais teksts tiek dzēsts, aizverot saskarni; augšupielādētie dokumenti — pēc lejupielādes vai automātiski piecu dienu laikā; runas atpazīšanas transkripcijas — pēc piecām dienām. Nododot valodas resursus, lietotāji izvēlas statusu ("Atvērts" vai "Ierobežots"), un administrators var anonimizēt personas datus. Statistikas sīkdatņu dati tiek glabāti tikai Latvijā pārvaldītos serveros. Platforma nepublicē pilnu modeļa aprakstu vai ziņojumu par aizspriedumu pārbaudēm, taču ievēro stingru publiskajam sektoram raksturīgu pieeju, kur privātums ir iestrādāts risinājuma izstrādē.
Vides ilgtspēja	Ilgtspējas ieguvums galvenokārt ir sistēmisks un netiešs: Hugo.lv ir kopīga valsts MI infrastruktūra publiskajai pārvaldei, nevis daudz atsevišķu rīku, kurus katra iestāde iepērk atsevišķi. Izmantojot API un kopīgu platformu, valsts un pašvaldību iestādes atkārtoti lieto tos pašus tulkošanas, runas atpazīšanas un sintēzes, vieglās valodas un virtuālo asistentu pakalpojumus, veicinot digitālos publiskos pakalpojumus un mazinot administratīvos šķēršļus.
Sociālā vērtība	Hugo.lv veicina sociālo iekļaušanu, padarot Latvijas valsts pārvaldes informāciju un e-pakalpojumus pieejamākus. Ikvienam iedzīvotājam bez maksas pieejama automātiskā tulkošana, runas atpazīšana un sintēze, vieglās valodas rīks, latgaliešu rakstības rīks un virtuālie asistenti. Platforma ir pielāgota cilvēku ar redzes traucējumiem un disleksiju vajadzībām. Jauniešiem un jaunajiem uzņēmējiem šis piemērs parāda, ka MI var kalpot par publisku digitālo infrastruktūru, kas mazina piekļuves šķēršļus, ne tikai par komerciālu produktivitātes rīku.
Ieguldījums IAM sasniegšanā	**Galvenie:** IAM 10 (Mazāka nevienlīdzība), IAM 16 (Miers, taisnīgums un stipras institūcijas), IAM 9 (Rūpniecība, inovācijas un infrastruktūra). **Papildu:** IAM 4 (Kvalitatīva izglītība), IAM 11 (Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas).

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Hugo.lv izmanto MI skaidrai sabiedrības vajadzībai: padarīt valsts pārvaldes informāciju un e-pakalpojumus pieejamākus, izmantojamākus un pieejamus vairākās valodās. Vienā publiskā platformā apvienota mašīntulkošana, runas atpazīšana un sintēze, vieglās valodas atbalsts, latgaliešu rakstības rīki un virtuālie asistenti. Tās ētiskā vērtība slēpjas pārvaldības modelī — platformu pārvalda valsts, tā ir bez maksas, piesaistīta Latvija.lv autentifikācijai, un tai ir publicēti privātuma un datu glabāšanas noteikumi; tas ir svarīgi, jo publiskā sektora dati var būt sensitīvi. Tā veicina arī mazāk lietotu valodu digitālo iekļaušanu, un WSIS Champion Award atzinība apliecina starptautisku interesi par šo IKT piemēru digitālās iekļaušanas un valodu daudzveidības veicināšanai.

Aspekts	Kopsavilkums
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** kvalitatīvu tulkošanas un runas pakalpojumu uzturēšana latviešu un latgaliešu valodā, kā arī specializētai terminoloģijai; nepieciešama nepārtraukta datu un modeļu atjaunināšana, bet mazākām valodām ir mazāk resursu. **Ētika un privātums:** potenciāli sensitīvu tekstu, dokumentu un audio apstrāde prasa stingrus glabāšanas termiņus, piekļuves kontroli un anonimizāciju. **Regulējums un pārredzamība:** informācija par privātumu ir plaši pieejama, taču trūkst detalizētu modeļu aprakstu, oglekļa pēdas pārskatu un aizspriedumu testēšanas rezultātu. **Darbība:** publiskā sektora MI rīkiem vajadzīga ilgtermiņa uzturēšana, finansējums, drošības auditi un atjauninājumi.
Pārnesamība	Augsta pārnesamība. Modeli var pielāgot citās valstīs, īpaši tur, kur izmanto mazākas valodas ar ierobežotiem resursiem, kur ir daudzvalodu publiskie pakalpojumi vai mērķis attīstīt digitālo pārvaldi. Pārnesamie elementi: sabiedrības interesēm veidota MI platforma, skaidri datu glabāšanas noteikumi, API piekļuve iestādēm, kopīgi tulkošanas un runas pakalpojumi, pieejamības rīki un publiskā sektora kontrole pār sensitīviem datiem. YAIE projektā tas var iedvesmot jaunatnes organizācijas un jaunos uzņēmējus veidot efektīvus, uzticamus, pieejamus un sabiedrībai noderīgus MI pakalpojumus.

Avoti

- Hugo.lv: https://hugo.lv/en
- ES fondi — Eiropas līderis valodu tehnoloģijās: https://www.esfondi.lv/en/implemented-projects/inspirational-stories/hugo-lv-eiropas-valodu-tehnologiju-lideris

Teti AI — t2i · Itālija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	5
Partnerorganizācija	t2i
Izpētes datums	25/06/2026
Izcelsmes valsts	Itālija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://teti.ai/chat
Papildu avots (dokumentu izpēte)	AgenSalute — “Teti: uz cilvēku vērsts MI pretstatā lielajiem tehnoloģiju uzņēmumiem…” (23.06.2026.).

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ētiska un ilgtspējīga izmantošana

Tematiskā joma	Informācija no primārajiem avotiem un dokumentu izpētes
Datu ētika un privātums	Arhitektūra bez uzkrātiem datiem. Sistēmā nav krātuves, ko papildināt, un tā neuzkrāj personas datus produkta uzlabošanai. Pamatprincips ir: "Lietotāja rakstītais paliek tur, kur tas tika uzrakstīts."
Vides ilgtspēja	Izvēloties arhitektūru, kurā privātums ir prioritāte un tiek mazināts datu apjoms, Teti atšķiras no pakalpojumiem, kuru biznesa modelis balstās uz lietotāju sarunu analīzi. Teti neapmāca savus modeļus ar lietotāju sarunām, neseko lietotāju uzvedībai un nepārdod datus. Sarunas tiek glabātas tikai īslaicīgi, lai saglabātu kontekstu un sarunas nepārtrauktību, un pēc lietotāja pieprasījuma tās var pilnībā izdzēst. Asistenta zināšanas nāk no pamatā izmantotā iepriekš apmācītā valodas modeļa, nevis glabātām lietotāju sarunām, tādēļ datu dzēšana neietekmē atbilžu kvalitāti vai aktualitāti.
Sociālā vērtība	Uz cilvēku vērsta pieeja, reaģējot uz bažām par dažiem MI modeļiem. Iniciatīva sevi raksturo kā "uz cilvēku vērstu" un piedāvā alternatīvu lielajiem tehnoloģiju uzņēmumiem, pievēršoties MI kognitīvajai ietekmei. Tās devīze: "Domā brīvi. MI, kas strādā kopā ar tevi, nevis iedarbojas uz tevi."
Ieguldījums IAM sasniegšanā	**IAM 9 (Rūpniecība, inovācijas un infrastruktūra):** veicina zaļo MI ar "neglabāšanas" arhitektūru, kas novērš vajadzību pēc energoietilpīgiem datu centriem. **IAM 12 (Atbildīgs patēriņš un ražošana):** veicina atbildīgu datu pārvaldību, neuzkrājot, neglabājot un neizmantojot komerciāli lietotāju ievadīto informāciju. **IAM 8 (Cienīgs darbs un ekonomiskā izaugsme):** veicina ētisku izaugsmi ar uz cilvēku vērstu pieeju, kas atbilst MI akta prasībām.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Teti AI pierāda, ka inovācijas ir iespējamas arī bez datu uzkrāšanas. Veidojot sistēmu, kas neuzkrāj personas datus, un stingri ievērojot principu "lietotāja rakstītais paliek tur, kur tas tika uzrakstīts", uzņēmums pašā pamatā novērš lietotāju privātuma riskus.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** efektīvas sistēmas nodrošināšana bez uzkrājamas datu krātuves veidošanas. **Ētiskie:** produkta pilnveidošana, neuzkrājot un neizmantojot personas datus un atsakoties no ierastās lietotāju ievadīto datu izmantošanas optimizācijai.
Pārnesamība	Ļoti augsta pārnesamība. Pakalpojuma sniegšanas nodalīšanu no datu uzkrāšanas un automatizētus riska novērtēšanas rīkus var izmantot jebkurā nozarē, kas apstrādā sensitīvu informāciju, tostarp juridisko tehnoloģiju, veselības aprūpes, finanšu un publiskās pārvaldes jomā visā pasaulē.

Avoti

- Teti AI: https://teti.ai/chat
- AgenSalute (23/06/2026): https://agensalute.it/2026/06/23/nasce-teti-ai-anti-big-tech-e-human-centric-che-si-contrappone-ai-modelli-di-intelligenza-artificiale-che-piu-preoccupano/

Līdzfinansē Eiropas Savienība

2. KATEGORIJA

Piemēri un gadījumu izpēte

Reāli veiksmīgu MI uzņēmumu piemēri, gūtās atziņas un labā prakse.

DRUID AI — Asociatia Edutex · Rumānija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	1
Partnerorganizācija	Asociatia Edutex
Izpētes datums	02/06/2026
Izcelsmes valsts	Rumānija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://www.druidai.com
Papildu avots (dokumentu izpēte)	EU-Startups (“Rumānijas jaunuzņēmums DRUID AI piesaista 26 miljonus eiro aģentiskā MI platformas attīstībai”).

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Piemēri un gadījumu izpēte

Pozīcija	Analīze
Apraksts	Starptautiskiem uzņēmumiem veselības aprūpē, banku nozarē un augstākajā izglītībā ir ļoti grūti paplašināt klientu un darbinieku atbalstu. Tradicionālie klientu apkalpošanas modeļi un vienkārši, uz noteikumiem balstīti tērzēšanas roboti ir neefektīvi un nespēj atrisināt sarežģītas lietotāju problēmas ar vairākiem soļiem.
Izaicinājums	Uzņēmumiem vajadzīga ļoti attīstīta un droša sarunvalodas MI sistēma, kas spēj izprast sarežģītus lietotāju nodomus, tieši piekļūt uzņēmuma iepriekš izmantotajām datubāzēm un patstāvīgi rīkoties, lai atrisinātu pieprasījumus bez cilvēka iesaistes.
Piedāvātais risinājums	DRUID AI izstrādāja pilnu aģentiskā MI procesu koordinēšanas platformu. Izmantojot progresīvu dabiskās valodas apstrādi un lielos valodas modeļus, tā MI aģenti ne tikai sarunājas, bet arī patstāvīgi izpilda uzņēmējdarbības procesus. Veselības aprūpē MI nodrošina pacientu atbalstu ar 96 % precizitāti; augstākajā izglītībā tas sniedz uzņemšanas atbalstu studentiem visu diennakti. DRUID AI nesen piesaistīja 31 miljona ASV dolāru C sērijas finansējumu, lai risinājumu izvērstu visā pasaulē.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	DRUID AI ir spilgts piemērs pārejai no sarunvalodas MI uz aģentisko MI, kur tehnoloģija aktīvi risina problēmas, nevis tikai sniedz informāciju. Tas apliecina ievērojamu ekonomisko potenciālu un veiksmīgu izaugsmi no reģionāla jaunuzņēmuma līdz globālu uzņēmumu partnerim.

Līdzfinansē Eiropas Savienība

Aspekts	Kopsavilkums
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** padziļināta integrācija ar stingri aizsargātām, novecojušām uzņēmumu sistēmām, piemēram, slimnīcu elektroniskajām medicīniskajām kartēm vai banku pamatsistēmām, neapdraudot datu drošību. **Precizitāte:** MI "halucināciju" novēršana, lai kritiski svarīgās nozarēs, piemēram, veselības aprūpē un finansēs, atbildes būtu precīzas un pārvaldāmas.
Pārnesamība	Aģentiskā MI pamatā esošo arhitektūru var pielāgot gandrīz jebkurai nozarei, kur vajadzīga apjomīga datu apstrāde, mijiedarbība ar klientiem vai iekšējs personāla un IT atbalsts.

Avoti

- Uzņēmuma paziņojums presei — 31 miljona ASV dolāru C sērijas finansējums: https://www.druidai.com/news/druid-ai-raises-31-million-series-c
- AIN — raksts par C sērijas finansējumu: https://en.ain.ua/2025/09/18/druid-ai-raises-31m/
- EU-Startups — informācija par B sērijas finansējumu: https://www.eu-startups.com/2023/09/bucharest-based-druid-bags-e22-4-million-series-b-to-boost-productivity-through-generative-ai/

Mindoo.ai — BRGD · Beļģija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	2
Partnerorganizācija	BRGD
Izpētes datums	17/06/2026
Izcelsmes valsts	Beļģija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://mindoo.ai
Papildu avots (dokumentu izpēte)	Oficiālās tīmekļvietnes raksts / raksti / LinkedIn ieraksts.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Piemēri un gadījumu izpēte

Pozīcija	Analīze
Apraksts	Jau vairākus gadus ārstniecības centri un slimnīcas saskaras ar personāla trūkumu. Iestādes dažādu iemeslu dēļ ir pārpildītas, un pacientu aprūpei nepietiek cilvēku, kamēr darbiniekus noslogo darba plūsma un liels dokumentu apjoms.
Izaicinājums	Veselības aprūpes centriem nepieciešams MI rīks ar asistentiem vai aģentiem, kas ir savienoti ar slimnīcām un ārstiem un palīdz pārvaldīt pacientu plūsmu, izmantojot iepriekšējas anketas, kontroles vizītes un pierakstu.
Piedāvātais risinājums	Mindoo.ai ir lietotne ar vairākiem MI aģentiem ikdienas veselības aprūpes uzdevumiem: speciālista apstiprinātu iepriekšēju anketu, simptomu kopsavilkumu, kādu sagatavotu cilvēks, atveseļošanās uzraudzību, saziņu

Pozīcija	Analīze
	pēc vizītes un pierakstu pie ārsta. Tas atvieglo darba plūsmu — pacienti problēmas apraksta iepriekš, lai palīdzību saņemtu ātrāk, savukārt ārsti un māsas mazāk laika velta dokumentiem un reģistratūras darbam un vairāk — ārstēšanai un aprūpei. Rīka mērķis nav aizstāt veselības aprūpes darbiniekus; Beļģijas veselības aprūpes centrs KCE to izmanto, lai vairāk pievērstos pacientu aprūpei. 2025. gada decembrī Mindoo.ai piesaistīja 5 miljonus eiro darbības paplašināšanai Eiropā, un slimnīcas ziņo par ātrāku un pilnīgāku pacientu sākotnējo izvērtēšanu.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Mindoo.ai palīdz pacientiem un veselības aprūpes darbiniekiem, pārņemot ikdienas uzdevumus un saīsinot viena pacienta apkalpošanai vajadzīgo laiku: iepriekš sagatavota anketa un kopsavilkums ļauj ātrāk sagatavoties. MI tika izmēģināts AZ Sint-Lucas slimnīcā Ģentē, Beļģijā, un slimnīca sniedza pozitīvas atsauksmes. Paredzams, ka jaunas funkcijas vēl vairāk mazinās darba slodzi. Izstrādātāju vietnē var pieteikt demonstrāciju.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** plānots paplašināt lietotnes atbalstu diagnostikā.
Pārnesamība	Lietotnē jau ir pieejamas 57 valodas, tādēļ to var viegli pielāgot valstīm, kur šīs valodas tiek lietotas.

Avoti

- Le Spécialiste — Mindoo palīdz pacientu sākotnējā izvērtēšanā AZ Sint-Lucas (25.10.2025.): https://www.lespecialiste.be/fr/actualites/e-health/l-rsquo-assistant-ia-laquo-mindoo-raquo-soutient-la-triage-aux-urgences-de-l-rsquo-az-sint-lucas-a-gand.htmlhttps://www.lespecialiste.be/fr/actualites/e-health/l-rsquo-assistant-ia-laquo-mindoo-raquo-soutient-la-triage-aux-urgences-de-l-rsquo-az-sint-lucas-a-gand.html
- Belga ziņu aģentūra (24.10.2025.): https://www.belganewsagency.eu/ai-assistant-mindoo-streamlines-triage-at-ghents-az-sint-lucas-hospital
- Mindoo — 5 miljonu eiro finansējums (16.12.2025.): https://mindoo.ai/news/mindoo-raises-eu5m-to-build-ai-agents-that-handle-intake-patient-access-and-follow-up-for-healthcare-teams
- LinkedIn ieraksts (16.06.2026.): https://www.linkedin.com/feed/update/urn:li:activity:7472395744252100608/

Pixyle.ai — INNOVA LAB Bitola · Ziemeļmaķedonija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	3
Partnerorganizācija	Center for Educational and Development Initiatives INNOVA LAB Bitola
Izpētes datums	28/06/2026
Izcelsmes valsts	Ziemeļmaķedonija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://www.pixyle.ai/
Papildu avots (dokumentu izpēte)	EBRD — “Pixyle paver nākotni modei” (30.08.2023.); Forbes — “Kā Pixyle AI palīdz pircējiem atrast tieši to, ko viņi vēlas” (08.12.2022.).

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Piemēri un gadījumu izpēte

Pozīcija	Analīze
Apraksts	Modes preču e-komercijā ir grūti palīdzēt klientiem ātri atrast preces, kas atbilst viņu vizuālajām vēlmēm. Tradicionālā teksta meklēšana bieži neatpazīst vizuāli līdzīgus apģērbus un aksesuārus, tādēļ rezultāti ir mazāk precīzi un klienti izjūt neapmierinātību. Tirgotāji arī tērē daudz laika lielu katalogu manuālai marķēšanai un kategorizēšanai, savukārt neprecīza meklēšana samazina pirkumu īpatsvaru un palielina preču atgriešanu.
Izaicinājums	Šo problēmu risināšanai vajadzīgs MI, kas spēj izprast un analizēt modes preču vizuālās īpašības. Datorredze, mašīnmācīšanās un vizuālā meklēšana ļauj automātiski atpazīt apģērba pazīmes, atrast vizuāli līdzīgas preces, veidot precīzus preču marķējumus un sniegt personalizētus ieteikumus ātrākai un intuitīvākai preču atrašanai.
Piedāvātais risinājums	Pixyle.ai ir izstrādājis ar MI darbināmu vizuālās tirdzniecības platformu, kas palīdz modes preču tirgotājiem uzlabot preču atrašanu un klientu iesaisti. Ar datorredzi un mašīnmācīšanos tā automātiski analizē modes preču attēlus, atpazīst krāsu, rakstu, formu un stilu un veido precīzus marķējumus. Vizuālā meklēšana, personalizēti ieteikumi un automātiska kategorizēšana ļauj klientiem ātri atrast līdzīgas preces. Samazinot manuālo darbu un uzlabojot precizitāti, platforma uzlabo iepirkšanās pieredzi, palielina pirkumu īpatsvaru un atvieglo lielu katalogu pārvaldību. Pixyle.ai pašlaik sadarbojas ar starptautiskiem modes zīmoliem, apliecinot MI vizuālās meklēšanas mērogojamību un komerciālo vērtību.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Pixyle.ai parāda, kā MI ar praktisku un mērogojamu inovāciju palīdzību var risināt reālas modes nozares problēmas. Apvienojot datorredzi un mašīnmācīšanos, tas uzlabo preču atrašanu, automatizē marķēšanu un uzlabo iepirkšanos tiešsaistē tirgotājiem un pircējiem. Veiksmīgā izmantošana starptautiskā mērogā rāda, kā MI risinājumi var palielināt uzņēmumu efektivitāti un vienlaikus radīt vērtību klientiem.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** augstas precizitātes nodrošināšana, atpazīstot dažādu zīmolu, stilu, krāsu un attēlu kvalitātes modes preces, vienlaikus ātri apstrādājot lielus katalogus. **Ētiskie:** iespējamu aizspriedumu mazināšana vizuālās atpazīšanas un ieteikumu sistēmās, nepārtraukti uzlabojot modeļu darbību ar daudzveidīgām datukopām. **Uzņēmējdarbības:** risinājuma pielāgošana tirgotājiem ar atšķirīgām preču pārvaldības sistēmām, katalogu struktūrām un e-komercijas platformām.
Pārnesamība	Augsta pārnesamība. Pixyle.ai vizuālo meklēšanu un preču atpazīšanu var izmantot dažāda lieluma modes preču tirgotāji starptautiskajos tirgos. To pašu datorredzes un mašīnmācīšanās pieeju var pielāgot arī citām mazumtirdzniecības nozarēm — mēbelēm, kosmētikai, mājas interjera precēm un plaša patēriņa precēm —, kur būtiska ir preču vizuāla atrašana un precīza klasifikācija.

Avoti

- Pixyle.ai: https://www.pixyle.ai/
- EBRD (30/08/2023): https://www.ebrd.com/home/news-and-events/news/2023/pixyle-unlocks-the-future-of-fashion.html
- Forbes (08/12/2022): https://www.forbes.com/sites/davidprosser/2022/12/08/how-pixyle-ai-is-helping-shoppers-find-exactly-what-they-want/

Nākotnes darbs — Visas Iespējas · Latvija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	4
Partnerorganizācija	Visas Iespējas
Izpētes datums	19/06/2026
Izcelsmes valsts	Latvija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://www.nakotnesdarbs.lv/
Papildu avots (dokumentu izpēte)	Digitālo prasmju un darba vietu platforma — “MI rīks «Nākotnes darbs» Latvijā”; Pasaules Ekonomikas forums — “Ar MI darbināms karjeras konsultants Latvijā palīdz skolēniem atrast savu sapņu profesiju”.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Piemēri un gadījumu izpēte

Pozīcija	Analīze
Apraksts	Šis piemērs risina konkrētu problēmu Latvijas karjeras izglītībā: jaunieši bieži pieņem lēmumus par mācībām un profesiju, skaidri nezinot faktisko pieprasījumu darba tirgū, atalgojumu, nepieciešamās prasmes un nākotnes iespējas. Pasaules Ekonomikas forums norāda, ka pirms platformas darbības sākuma tikai 40 % Latvijas skolēnu jutās pārliecināti par saviem karjeras lēmumiem. Skolām un karjeras konsultantiem vajadzīgi personalizēti, saprotami un aktuālos darba tirgus datos, nevis novecojušos pieņēmumos balstīti ieteikumi.
Izaicinājums	Risinājumam jāapvieno MI, darba tirgus datu analīze un karjeras konsultēšanas metodika. “Nākotnes darbs” izmanto 60 jautājumu personības testu, kura pamatā ir Holanda/RIASEC modelis, aktuālus Latvijas darba tirgus datus, informāciju par algām un vakancēm, profesiju un prasmju klasifikatorus, piemēram, ESCO, kā arī MI analīzi, kas salīdzina lietotāja intereses, prasmes un darba vides vēlmes ar iespējamām profesijām. Tehniskais uzdevums ir pārvērst sadrumstalotus darba sludinājumu un karjeras datus uzticamos, jauniešiem saprotamos ieteikumos, saglabājot rīku vienkāršu skolām, vecākiem un konsultantiem.
Piedāvātais risinājums	“Nākotnes darbs” ir tīmeklī pieejams MI karjeras asistents, kas izstrādāts Pasaules Ekonomikas foruma Latvijas izglītības akseleratora ietvaros, lai modernizētu karjeras izglītību vidusskolās. Skolēni var aizpildīt personības testu vai patstāvīgi pārlūkot profesijas; platforma iesaka piemērotas profesijas un sniedz informāciju par darba tirgus pieprasījumu, algām, prasmēm, iespējām reģionos un populāriem darba devējiem. Tā aptver vairāk nekā 450 profesiju un 4000 aktīvu darba devēju, skolēniem ir bez

Pozīcija	Analīze
	maksas un palīdz arī konsultantiem, skolotājiem un vecākiem — pārvēršot karjeras konsultēšanu no statiskas informācijas sniegšanas par datos balstītu, personalizētu lēmumu atbalstu.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	"Nākotnes darbs" izmanto MI skaidrai sociālai un izglītības vajadzībai: palīdzēt jauniešiem sasaistīt savas intereses ar reālām darba tirgus iespējām. Tas apvieno atzītu karjeras interešu noteikšanas metodiku, aktuālus Latvijas darba tirgus datus un personalizētus ieteikumus, padarot karjeras izglītību pamatotāku un pieejamāku, neaizstājot cilvēka atbalstu. Risinājums ir atbildīgi veidots jauniešiem: skolēniem nav jāveido konts, anonīmu skolas lietotāju personas dati netiek vākti vai glabāti, un testa atbildes izmanto tikai Holanda koda aprēķināšanai.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** darba sludinājumu datu, algu un profesiju aprakstu precizitātes un aktualitātes uzturēšana; mainīgo profesiju un prasmju sasaistīšana ar saprotamām kategorijām; MI ieteikumu izskaidrojamība. **Ētiskie:** izvairīšanās no pārāk kategoriskiem vai stereotipiskiem ieteikumiem, jo tie var ietekmēt jauniešu izvēles; skaidrojums, ka rīks palīdz izvērtēt iespējas, nevis pieņem galīgo lēmumu. **Privātums un bērnu aizsardzība:** vidusskolēnu datiem nepieciešami stingri aizsardzības pasākumi, arī sadarbībā ar ārējiem pakalpojumu sniedzējiem. **Iekļaušana:** pieejamība lietotājiem ar atšķirīgām digitālajām prasmēm un no dažādiem reģioniem.
Pārnesamība	Augsta pārnesamība. Modeli var pielāgot citos reģionos, apvienojot vietējos darba tirgus datus, saturu valsts valodā, ESCO vai citu klasifikatoru un atzītu karjeras interešu noteikšanas metodiku. Tas ir noderīgs skolām, augstskolām, nodarbinātības dienestiem, jaunatnes organizācijām un sociālajiem uzņēmumiem.

Avoti

- Nākotnes darbs: https://www.nakotnesdarbs.lv/
- Digitālo prasmju un darba vietu platforma: https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/latest/news/ai-tool-future-work-latvia-supporting-exploring-future-career-path
- Pasaules Ekonomikas forums: https://www.weforum.org/videos/ai-powered-coach-latvia/

Pixies — t2i · Itālija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	5
Partnerorganizācija	t2i
Izpētes datums	25/06/2026
Izcelsmes valsts	Itālija

Līdzfinansē Eiropas Savienība

Lauks	Informācija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://www.pixiesurbanlab.com/
Papildu avots (dokumentu izpēte)	InfraJournal — “Atkritumi? To risina Pixies — robots, kas tīra viedpilsētas”.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Piemēri un gadījumu izpēte

Pozīcija	Analīze
Apraksts	Jaunuzņēmums risina pilsētvidē atstāto atkritumu problēmu. Mērķis ir padarīt atkritumu savākšanu efektīvāku no ilgtspējas un aprites ekonomikas viedokļa, uzlabojot dzīves vidi pilsētās un transporta mezglos.
Izaicinājums	Lai atrisinātu problēmu, MI tehnoloģijas jāintegrē autonomos mobilajos robotos, lai tie patstāvīgi atpazītu apkārtnē sastopamās atkritumu kategorijas.
Piedāvātais risinājums	Pixies ir izstrādājis sistēmu, kurā ar saules enerģiju darbināms viedais soliņš apvienots ar autonomiem mobilajiem robotiem. Roboti patstāvīgi tīra apkārtni un spēj atpazīt un šķiroti savākt atkritumus, veicinot pārstrādi. Sistēma nodrošina nepārtrauktu tīrīšanu līdz 16 stundām dienā, ir energoefektīva, un roboti ir izgatavoti no pārstrādātas plastmasas ar 3D drukas palīdzību. Tehnoloģija piecus mēnešus tika pārbaudīta Aeroporti di Roma inovāciju centrā Fiumičīno un pašlaik tiek izmantota lielos uzņēmumos un Itālijas pašvaldībās.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Pixies apvieno ar saules enerģiju darbināmu viedo soliņu ar autonomiem robotiem, lai vāktu pilsētvidē atstātos atkritumus. Risinājums nodrošina energoefektīvu tīrīšanu līdz 16 stundām dienā, tā ierīcēs izmantota 3D drukāta pārstrādāta plastmasa, un tas automātiski šķiro atkritumus pārstrādei. Šis efektīvais ilgtspējas modelis ir izmēģināts lielos transporta mezglos un pašvaldībās.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** autonomiem mobilajiem robotiem jāspēj atpazīt un atsevišķi savākt dažādu kategoriju atkritumus attiecīgajā teritorijā. **Regulatīvie:** autonomu mobilo robotu izvietošanas un darbības pārvaldība publiskā pilsētvidē un transporta terminājos.
Pārnesamība	Ļoti augsta pārnesamība. Viedo pilsētvides mēbeļu un autonomu mobilo šķirošanas robotu apvienojumu var izmantot intensīvi apmeklētās vietās visā pasaulē, tostarp universitāšu pilsētiņās, uzņēmumu teritorijās, publiskajos parkos un transporta mezglos.

Avoti

- Pixies Urban Lab: https://www.pixiesurbanlab.com/
- InfraJournal: https://www.infrajournal.com/en/w/pixies-robot-recycling-waste-littering

Līdzfinansē Eiropas Savienība

3. KATEGORIJA

Ieteikumi problēmu risināšanai

Padomi, kā pārvarēt biežākās grūtības MI uzņēmumu attīstībā un vadībā, veicinot inovācijas un pielāgošanās spēju.

Rayscape (agrāk XVision) — Asociatia Edutex · Rumānija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	1
Partnerorganizācija	Asociatia Edutex
Izpētes datums	03/06/2026
Izcelsmes valsts	Rumānija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://rayscape.ai
Papildu avots (dokumentu izpēte)	Signalbase finansējuma pārskats (“Rayscape piesaista 2 miljonus ASV dolāru, lai mainītu radioloģisko diagnostiku ar MI palīdzību”).

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ieteikumi problēmu risināšanai

Pozīcija	Analīze
Problēmas apraksts	Pasaules veselības aprūpes sistēmā ir ievērojams radiologu trūkums. Medicīnisko attēlu (rentgena uzņēmumu un datortomogrāfijas izmeklējumu) skaits strauji pieaug, izraisot smagu ārstu izdegšanu, ilgus attēlu izvērtēšanas laikus un lielāku risku pacientiem kļūdainas diagnozes dēļ zaudēt dzīvību.
MI tehnoloģijas veids / piedāvātais risinājums	Dziļā mācīšanās un datorredze. Rayscape izstrādāja digitālu MI asistentu, kas integrējas slimnīcas esošajā radioloģijas darba plūsmā. MI ātri apstrādā un interpretē sarežģītus attēldiagnostikas datus (krūškurvja rentgenuzņēmumus un plaušu datortomogrāfijas attēlus), automātiski atklājot un uzraugot anomālijas, piemēram, plaušu mezgliņus. Tas nosaka izmeklējumu prioritāti, izceļ neatliekamos gadījumus un sniedz uz varbūtību balstītu slimības iespējamības novērtējumu, lai radiologs ierobežoto laiku varētu veltīt pacientiem, kuriem palīdzība nepieciešama vissteidzamāk.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Rayscape parāda, kā MI izmantot medicīnas vidē ar augstu riska līmeni. Tas ir piemērs MI veidošanai kā palīgu, kas papildina speciālistu darbu, nevis viņus aizstāj, vienlaikus veiksmīgi piesaistot vairāku miljonu finansējumu darbības paplašināšanai ASV tirgū.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie un datu:** datorredzes modeļu apmācība ar ļoti daudzveidīgām, anonimizētām medicīniskām datukopām, lai algoritms spētu atpazīt retas patoloģijas bez sistemātiskiem aizspriedumiem.

Līdzfinansē Eiropas Savienība

Aspekts	Kopsavilkums
	Ieviešana: medicīnas speciālistu skepses mazināšana, veidojot rīku, kas nemanāmi iekļaujas esošajā programmatūrā (PACS sistēmās), nevis liekot ārstiem apgūt jaunu platformu.
Pārnesamība	Metodes precīzu datorredzes modeļu apmācībai un medicīnai atbilstošas datu privātuma aizsardzības nodrošināšanai var izmantot arī citās diagnostikas jomās, piemēram, dermatoloģijā, patoloģijā vai oftalmoloģijā.

Avoti

- Techcelerator — 1 miljona eiro finansējuma kārta: https://techcelerator.co/xvision-gets-e-1-million-in-a-new-round-of-funding-in-2022-it-consolidates-its-presence-in-western-europe-and-aims-for-the-usa/
- Trending Topics — 1 miljona eiro finansējums: https://www.trendingtopics.eu/romanian-medtech-startup-xvision-secures-e1m-in-a-new-funding-round/
- Romania Insider — intervija par darbības paplašināšanu: https://www.romania-insider.com/xvision-expansion-interview-feb-2022

Nalantis — BRGD · Beļģija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	2
Partnerorganizācija	BRGD
Izpētes datums	18/06/2026
Izcelsmes valsts	Beļģija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://www.nalantis.be
Papildu avots (dokumentu izpēte)	Citas Nalantis tīmekļvietnes lapas.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ieteikumi problēmu risināšanai

Pozīcija	Analīze
Problēmas apraksts	Beļģija gadiem saskaras ar administratīvām grūtībām, jo tā ir sadalīta trijos reģionos un Eiropas, valsts vai vietējā līmeņa tiesību aktus dažkārt ir grūti interpretēt. Ne visi dokumenti ir pieejami digitāli, un informācijas atrašana vēl negarantē, ka tā ir pilnīga. MI var pamanīt sakarības un palīdzēt ar uzvednēm, taču, līdzīgi meklētājprogrammām, tam bieži trūkst konteksta un izvērtēšanas, lai sniegtu precīzu atbildi. MI sistēmu “melnās kastes” raksturs organizācijām arī apgrūtina uzticēšanos MI lēmumiem, īpaši personāla vadībā un sensitīvās jomās.
MI tehnoloģijas veids / piedāvātais risinājums	Nalantis piedāvā hibrīdtehnoloģiju, kurā apvienota semantika, valodniecība, mašīnmācīšanās un dziļā mācīšanās, lai precīzāk analizētu dokumentus un saprastu rakstītu vai izrunātu kontekstu. Patentētās metodes ne tikai salīdzina vārdus, bet arī uztver jautājuma nianses precīzai atbildei; daudzvalodu izpratne ļauj izmantot dokumentus citās valodās, nezaudējot kontekstu. Piemēram, SEMGEM ir MI risinājums, kas apvieno ES

Pozīcija	Analīze
	dokumentus efektīvākai meklēšanai, izmantojot dabiskās valodas izpratni un lielos valodas modeļus.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Nalantis palīdz uzņēmumiem ieviest pārredzamāku un uzticamāku MI, mazinot "melnās kastes" problēmu un veicinot atbildību par aizspriedumiem. TAP platforma nodrošina cilvēka uzraudzību, jo informācija ir pārskatāma; TAP un SEMGEM daudzvalodu iespējas ļauj lokalizēt informāciju, saglabājot valodas kontekstu un uzticību avotam. Izsekojamība ļauj viegli atrast un pārbaudīt avotus. TAP valodas apstrāde un mašīnmācīšanās palīdz arī efektīvāk atlasīt darbiniekus: izvērtēt CV atbilstību vakancei vai novirzīt to citam amatam, tādējādi ietaupot personāla speciālistu laiku ar visaptverošu atlases procesa izsekojamību. Mērķis ir dot jebkura lieluma organizācijām iespēju vienkāršot uzdevumus, kuri iepriekš prasīja daudz cilvēku darba, un atbrīvoto laiku veltīt sarežģītākiem pienākumiem.
Apzinātie izaicinājumi	**Ētiskie:** kā pētniecībā balstīts MI, kas attīstās tālāk par pašreizējiem modeļiem, Nalantis vienam pieprasījumam var patērēt vairāk enerģijas.
Pārnesamība	Ar konkrētām jomām pielāgotām uzvednēm modelis ir sevi pierādījis publiskajā sektorā Flandrijā un Nīderlandē. Nalantis uzticas akadēmiskās organizācijas un tādas platformas kā Google, Facebook un TensorFlow; tas liecina par risinājuma pārnesamību starp valstīm.

Avoti

- Izstrādātāju API (klientu atsauksmes): https://www.nalantis.be/en/developer-api
- SEMGEM sistēmas lapa: https://www.nalantis.be/en/semgem-usecase
- Bloga lapa: https://www.nalantis.be/en/nalantis-blog
- Personāla vadības risinājums: https://www.nalantis.be/en/enterprise-platform

AI NOW MK — INNOVA LAB Bitola · Ziemeļmaķedonija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	3
Partnerorganizācija	Center for Educational and Development Initiatives INNOVA LAB Bitola
Izpētes datums	28/06/2026
Izcelsmes valsts	Ziemeļmaķedonija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://www.ainow.mk/
Papildu avots (dokumentu izpēte)	AI NOW institūts Ziemeļmaķedonijā — par AI NOW MK.

Līdzfinansē Eiropas Savienība

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ieteikumi problēmu risināšanai

Pozīcija	Analīze
Problēmas apraksts	Straujā MI ieviešana ir palielinājusi pieprasījumu pēc uzticamiem, ētiskiem un vietējam kontekstam piemērotiem MI risinājumiem. Ziemeļmaķedonijā uzņēmumi, publiskās iestādes, pedagogi un iedzīvotāji saskaras ar nepietiekamām zināšanām par MI un tā ētisku izmantošanu, kā arī tādu rīku trūkumu, kuri pielāgoti maķedoniešu valodai un vietējām vajadzībām. Šie šķēršļi kavē atbildīgu MI ieviešanu un ierobežo inovāciju un digitālās pārveides iespējas.
MI tehnoloģijas veids / piedāvātais risinājums	AI NOW MK izmanto dabiskās valodas apstrādi (NLP), lielos valodas modeļus (LLM) un atbildīga MI principus, lai atbalstītu MI attīstību un ieviešanu Ziemeļmaķedonijā. Tas izstrādā maķedoniešu valodas MI resursus, veicina ētisku MI ar pētījumiem, izglītības programmām, darbnīcām un dialogu par politiku un sniedz praktiskus ieteikumus uzņēmumiem, pedagogiem, uzņēmējiem un publiskajām iestādēm. Apvienojot progresīvu MI ar prasmju attīstīšanu, tas sekmē atbildīgu, pārredzamu un iekļaujošu MI ieviešanu dažādās nozarēs.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	AI NOW MK veicina atbildīgu MI ieviešanu, apvienojot tehnoloģiskas inovācijas, izglītību un ētisku pārvaldību. Atbalstot maķedoniešu valodas MI resursus, pilnveidojot MI pratību un veicinot pārredzamu un iekļaujošu praksi, tas palīdz veidot uzticamu vidi MI inovācijām. Piemērs rāda, kā pētnieku, pedagogu, uzņēmumu un publisko iestāžu sadarbība var stiprināt atbildīgu ieviešanu un vietējās digitālās spējas.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** nepārtraukta maķedoniešu valodas MI modeļu un datukopu izstrāde un pilnveide, sekojot straujajai tehnoloģiju attīstībai. **Izglītības:** MI pratības un izpratnes par atbildīgu MI veicināšana uzņēmumos, izglītības iestādēs, institūcijās un sabiedrībā kopumā. **Regulatīvie:** iniciatīvu un ieteikumu saskaņošana ar mainīgo Eiropas MI aktu un citiem ētikas un tiesiskajiem regulējumiem.
Pārnesamība	Augsta pārnesamība. AI NOW MK pieeju ētiskam MI, MI pratībai un resursiem vietējā valodā var pielāgot citas valstis, kas vēlas stiprināt atbildīgu ieviešanu. Pētījumu, izglītības, kopienas iesaistes un inovāciju atbalsta apvienojums ir piemērots universitātēm, inovāciju centriem, publiskajām iestādēm un uzņēmējdarbības ekosistēmām.

Avoti

- AI NOW MK: https://www.ainow.mk/
- Par AI NOW MK: https://www.ainow.mk/about

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Latvijas valsts MI programma skolās — Visas Iespējas · Latvija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	4
Partnerorganizācija	Visas Iespējas
Izpētes datums	19/06/2026
Izcelsmes valsts	Latvija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://www.izm.gov.lv/en/article/latvia-launches-national-artificial-intelligence-program-schools
Papildu avots (dokumentu izpēte)	Digitālo prasmju un darba vietu platforma; Eiropas Komisija — vadlīnijas par ētisku MI un datu izmantošanu mācīšanā un mācībās.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ieteikumi problēmu risināšanai

Pozīcija	Analīze
Problēmas apraksts	Skolas, skolotāji un jaunieši jau izmanto MI rīkus, taču, atstājot ieviešanu tikai katra paša ziņā, tā var kļūt sadrumstalota, nedroša vai virspusēja. Izaicinājums ir ne tikai nodrošināt skolēniem piekļuvi MI, bet palīdzēt visai izglītības sistēmai to lietot atbildīgi: ar skaidriem mācību mērķiem, pārliecinātiem pedagogiem, skolu vadības atbalstu, datu aizsardzību, kritisko domāšanu un aizsardzību pret dezinformāciju. Latvijas valsts programma to uzskata par ieviešanas uzdevumu, tiecoties līdz 2030. gadam panākt, lai skolēni, skolotāji un skolu vadītāji kļūtu par prasmīgiem un atbildīgiem MI lietotājiem un lai MI atbalstītu mācīšanu, nevis aizstātu skolotājus.
MI tehnoloģijas veids / piedāvātais risinājums	Tas nav viens MI produkts, bet valsts mēroga modelis atbildīgai MI ieviešanai izglītībā. Tas apvieno valsts līmeņa MI ekspertu kopienu; MI līderskolu tīklu (15 vispārējās izglītības un 5 profesionālās izglītības iestādes); apmācības un pieredzes apmaiņu; mācību un metodiskos materiālus, vadlīnijas un resursu bibliotēku; valsts izglītības satura pārskatīšanu; un piecus prioritāros virzienus — MI pratību, MI kā atbalstu mācīšanai, digitālo līderību, drošu un ētisku MI lietojumu un suverēnu Latvijas MI infrastruktūru. Iesaistītās tehnoloģijas var būt ģeneratīvais MI, mācību asistenti, valodu tehnoloģijas un satura veidošanas rīki, taču galvenais risinājums ir to pārvaldības, apmācību un drošas lietošanas ietvars.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Tas sniedz praktiskus ieteikumus biežai MI uzņēmējdarbības un izglītības problēmai: kā ieviest MI, neradot nekontrolētus riskus. Latvijas pieeja apvieno politikas veidošanu, skolotāju profesionālo pilnveidi, skolu vadības iesaisti, ētikas aizsargmehānismus, infrastruktūru vietējā valodā un kopīgus piemērus. Tā rāda jaunajiem uzņēmējiem un pedagogiem, ka veiksmīgai ieviešanai jāsākas ar reālām lietotāju vajadzībām un mācību mērķiem, nevis tikai tehnoloģiju. Atbildīgas inovācijas soļi: izmēģināt risinājumu motivētās iestādēs, iesaistīt ekspertus, izstrādāt vadlīnijas, veidot resursu bibliotēku,

Līdzfinansē Eiropas Savienība

Aspekts	Kopsavilkums
	aizsargāt datus, risināt dezinformācijas problēmu un paplašināt ieviešanu tikai pēc vietējo atsauksmju saņemšanas.
Apzinātie izaicinājumi	**Tehniskie:** vecumam atbilstošu un uzticamu MI rīku izvēle; resursu aktualitātes uzturēšana; latviešu valodas MI infrastruktūras veidošana un uzturēšana; MI radītā satura kvalitātes izvērtēšana. **Regulatīvie un ētiskie:** nepilngadīgo datu aizsardzība; VDAR un turpmāko MI akta prasību ievērošana; aizspriedumu un dezinformācijas mazināšana; pārmērīgas paļaušanās novēršana un cilvēka uzraudzības nodrošināšana. **Darbības:** skolotāju slodze un pārliecība par savām prasmēm; digitālo iespēju atšķirības starp skolām; nevienlīdzīgas ieviešanas risks pilsētās un laukos; atkarība no ārējiem rīkiem vai finansējuma.
Pārnesamība	Augsta pārnesamība. Modeli var pielāgot citas valstis, pašvaldības, jaunatnes organizācijas un uzņēmējdarbības programmas. Pārnesamā pieeja: izveidot ekspertu grupu, izraudzīties izmēģinājuma iestādes vai līderskolas, apmācīt pedagogus un mentorus, sagatavot skaidras vadlīnijas ētiskai lietošanai, apkopot vietējos labās prakses piemērus, iekļaut MI pratību mācībās un regulāri pārskatīt rezultātus.

Avoti

- Latvijas Izglītības un zinātnes ministrija: https://www.izm.gov.lv/en/article/latvia-launches-national-artificial-intelligence-program-schools
- Digitālo prasmju un darba vietu platforma: https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/latest/news/latvia-launches-national-artificial-intelligence-program-schools
- Eiropas Komisija — ētikas vadlīnijas pedagogiem: https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/actions/plan/ethical-guidelines-for-educators-on-using-artificial-intelligence

Rethic.AI — t2i · Itālija

1. sadaļa · Vispārīga informācija

Lauks	Informācija
Kartītes Nr.	5
Partnerorganizācija	t2i
Izpētes datums	25/06/2026
Izcelsmes valsts	Itālija
Tīmekļvietne / primārais avots	https://rethic.ai/
Papildu avots (dokumentu izpēte)	S2E (Solutions2Enterprises) — “Iepazīstinām ar Rethic.AI: Itālijas pirmo uzņēmumu tīklu ētiskai MI ieviešanai”.

Ja labās prakses piemērs attiecas uz kategoriju: Ieteikumi problēmu risināšanai

Pozīcija	Analīze
Problēmas apraksts	MI slēpto izmaksu un ētiskās ietekmes nenovērtēšana. MI straujās ieviešanas dēļ daudzi uzņēmumi nepietiekami novērtē jauno tehnoloģiju

Pozīcija	Analīze
	ētisko ietekmi un slēptās izmaksas. Organizācijām jāsaskaras ar sarežģītiem ētikas un regulējuma jautājumiem, tāpēc ir vajadzīgi risinājumi, kas nodrošina pārredzamību, atbilstību prasībām un ilgtspēju, nekaitējot cilvēkresursiem.
MI tehnoloģijas veids / piedāvātais risinājums	Sarunvalodas aģents riska novērtēšanai (MI akts). Tīkls savā vietnē piedāvā rīku "AI Act Risk Navigator" — sarunvalodas aģentu (tērzēšanas robotu), ar kuru uzņēmumi var tieši sazināties, lai sākotnēji novērtētu savu MI risinājumu riska līmeni un pārbaudītu to atbilstību Eiropas MI akta prasībām.

2. sadaļa · Izvērtējums un galvenās atziņas

Aspekts	Kopsavilkums
Kāpēc šis ir labās prakses piemērs?	Rethic.AI pievēršas MI slēptajām ētiskajām izmaksām un kognitīvajai ietekmei. Piedāvājot uz cilvēku vērstu alternatīvu modeļiem, kas rada bažas ("MI, kas strādā kopā ar tevi, nevis iedarbojas uz tevi"), un interaktīvu tērzēšanas robotu AI Act Risk Navigator, tas palīdz organizācijām praktiski nodrošināt pārredzamību un atbilstību prasībām.
Apzinātie izaicinājumi	**Regulatīvie:** orientēšanās sarežģītajās atbilstības prasībās un palīdzība uzņēmumiem pārbaudīt savus MI risinājumus pret Eiropas MI akta konkrētajiem kritērijiem. **Ētiskie:** reaģēšana uz bažām par noteiktiem MI modeļiem un jauno tehnoloģiju slēpto ētisko un kognitīvo ietekmi, nekaitējot cilvēkresursiem. **Tehniskie:** efektīva sarunvalodas aģenta izveide, kas spēj tieši sniegt precīzu sākotnējo riska novērtējumu.
Pārnesamība	Ļoti augsta pārnesamība. Automatizētus riska novērtēšanas rīkus un pieeju ētikas prasību ievērošanai var izmantot jebkurā nozarē, kur ievieš MI, un jebkurā reģionā, kas pielāgojas mūsdienu MI regulējumam.

Avoti

- Rethic.AI: https://rethic.ai/
- S2E — iepazīstinām ar Rethic.AI: https://solutions2enterprises.com/en/introducing-rethic-ai-italys-first-business-network-for-ethical-ai-adoption/